

Dosarul nr. 2r-718/2020
2r-3/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Brăgaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

DECIZIE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Liliana Țurcanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Liliana Țurcanu
împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de
lichidare, Corneliu Țurcanu, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere
Limitată „Valdexim Grup” și notarul public Oleg Gladîș cu privire la constatarea
nulității absolute a contractului de ipotecă, radierea ipotecii din Registrul bunurilor
imobile,

împotriva încheierii din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2016, Liliana Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, Corneliu Țurcanu cu
privire la constatarea nulității absolute a contractului de ipotecă, radierea din
Registrul bunurilor imobile a ipotecii instituite.

Prin încheierea din 04 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a
dispus atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii a notarului public
Oleg Gladîș și SRL „Valdexim Grup”.

Prin hotărârea din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
cererea de chemare în judecată înaintată de Liliana Țurcanu a fost respinsă ca
neîntemeiată.

La 01 martie 2019, Liliana Țurcanu, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica
(Dodi), a contestat cu apel hotărârea primei instanțe și a solicitat casarea acesteia.

Prin încheierea din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs
cererii de apel și s-a acordat apelantei un termen de 10 zile calendaristice de la data
recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea
cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 12 630 de
lei, aducând la cunoștința apelantei și reprezentantului acesteia că în cazul
neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit
cererea de apel depusă de Liliana Țurcanu, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica
(Dodi), împotriva hotărârii din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Centru, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 04 iunie 2019.

La 08 noiembrie 2019, Liliana Țurcanu a declarat recurs împotriva încheierii din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece au fost interpretate eronat normele legale aplicabile speței.

Totodată, recurenta a specificat că instanța de apel eronat a concluzionat precum că fiind expediată încheierea din 04 iunie 2019 în adresa avocatului, se presupune că și apelanta a fost înștiințată și a avut posibilitate de a înlătura neajunsurile la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 26 septembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoțire din 09 octombrie 2019 (f.d. 15, vol. II), dar la actele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 08 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin la 19 aprilie 2016, Liliana Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, Corneliu Țurcanu cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de ipotecă, radierea din Registrul bunurilor imobile a ipotecii instituite.

Prin încheierea din 04 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii a notarului public Oleg Gladîș și SRL „Valdexim Grup”.

Prin hotărârea din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de Liliana Țurcanu a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 01 martie 2019, Liliana Țurcanu, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica (Dodi), a depus apel și a solicitat casarea acesteia.

Prin încheierea din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei un termen de 10 zile calendaristice de la data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 12 630 de

lei, aducând la cunoștința apelantei și reprezentantului acesteia că în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită.

Astfel, prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Liliana Țurcanu, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica (Dodi), împotriva hotărârii din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 04 iunie 2019.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, în cazul în care apelanta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 04 iunie 2019, deoarece nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat și apelul motivat în termenul stabilit de instanță.

În această ordine de idei urmează de specificat că recurenta a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 04 iunie 2019, deoarece conform materialelor dosarului la 16 septembrie 2019 aceasta a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 11, Vol. II).

Astfel, soluționând chestiunea de punere pe rol a cererii de apel, Colegiul întemeiat a constatat necesar a restitui cererea de apel, deoarece apelanta nu a îndeplinit, în termenul acordat indicațiile instanței de apel, stabilite prin încheierea din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar în corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În speță, se reține că apelantei, deși, i-a fost comunicată încheierea prin care a fost obligată la înlăturarea neajunsurilor încă în data de 16 septembrie 2019, aceasta nu a îndeplinit indicațiile și nu a înlăturat neajunsurile expuse de instanță, necătînd la faptul că termenul limită de lichidare a neajunsurilor a fost data de 26 septembrie 2019.

Așadar, actele cauzei denotă că actul judiciar numit a fost comunicat apelantei, or, ultima nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în interiorul termenului ce i-a fost acordat, și anume, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată, moment care a făcut imposibilă derularea în continuare a procedurii în apel și punerea pe rol a

cererii de apel, impunându-se necesitatea adoptării soluției de restituire a cererii de apel.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurente precum că nu a cunoscut despre emiterea încheierii din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, deoarece aceasta a fost expedită doar avocatului, în cazul în care actele cauzei atestă că avocata a recepționat încheierea la 11 septembrie 2019 (f.d. 10, Vol. II), iar apelanta a recepționat încheierea la 16 septembrie 2019 (f.d. 11, Vol. II).

De altfel, conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002-VIII).

Astfel, în circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelanta nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea din 04 iunie 2019 de către apelantă, în circumstanțele descrise, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

În consecință, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, exonerarea arbitrară a apelantei de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, conform căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui

publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelanta nu a depus suficiență diligență, în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 26 septembrie 2019, în cazul în care apelanta nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Liliana Țurcanu,

Se menține încheierea din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Liliana Țurcanu împotriva Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, Corneliu Țurcanu, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Valdexim Grup” și notarul public Oleg Gladîș cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de ipotecă, radierea ipotecii din Registrul bunurilor imobile, Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat